

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.671/2022/8.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. február 7.

Az ügy tárgya: új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette

Terhelt: I. rendű
II. rendű

Első fok: Kisvárdai Járásbíróság, 4.B.182/2019/47., ítélet, tárgyalás,
2021. május 25.

Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék, 3.Bf.297/2021/6., ítélet, nyilvános ülés,
2021. szeptember 28.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű és a II. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű és a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kisvárdai Járásbíróság 4.B.182/2019/47. számú, illetőleg a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.297/2021/6. számú ítéletét az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Kisvárdai Járásbíróság a 2021. május 25. napján kihirdetett 4.B.182/2019/47. számú ítéletével

– a I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés bűntettében [Btk. 184. § (1) bekezdés IV. fordulat, (2) bekezdés a) pont] és társtettesként elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés bűntettében [Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont]. Ezért az I. rendű terheltet halmazati büntetésül 6 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az I. rendű terhelttel szemben 156.000 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el.

– a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés bűntettében [Btk. 184. § (1) bekezdés IV. fordulat, (2) bekezdés a) pont] és társtettesként elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés bűntettében [Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont]. Ezért a II. rendű terheltet halmazati büntetésül 6 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A II. rendű terhelttel szemben 156.000 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el. Elrendelte a korábbi, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetésének végrehajtását. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. szeptember 28-án meghozott 3.Bf.297/2021/6. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] Az irányadó jogerős tényállás lényege szerint:

– az I. rendű és a II. rendű terhelt testvérek, akik 2016. évtől 2018. február hónapjáig új pszichoaktív anyaggal kereskedtek az általuk közösen lakott lakóhelyükön, illetve a város vonzáskörzetében.

– A cselekményt szervezetter, együttesen tevékenykedve hatjották végre, az új pszichoaktív anyagot (herbált, ami 5F-MDMB-PINACA hatóanyagot tartalmazott) a fenti lakóhelyükön készletezték, kimérték, csomagolták, és az alufóliába csomagolt új pszichoaktív anyagot átlagosan 1.000 forintért árusították adagonként (pakettenként), általában 1 adag kb. 1 gramm anyagot tartalmazott.

– Az I. rendű és a II. rendű terhelt az előzetesen kimért paketteket értékesítette a III. rendű terheltnek, aki viszonteladó és fogyasztó is volt.

– Az I. rendű és a II. rendű terhelt által kiszolgált fogyasztói körhöz tartozott az 1. számú tanú, aki a III. rendű terhelttől is rendszeresen szereztek be új pszichoaktív anyagot.

– Az I. rendű és a II. rendű terhelttől vásárlók közül az 1. és 2. számú tanú 2017. évben még nem töltötte be a 18. életévét.

– Az I. rendű és a II. rendű terhelt 2017. november hónaptól 2018. október hónapjáig heti rendszerességgel, összesen kb. 150 alkalommal értékesített új pszichoaktív anyagot

pakettenként 1.000 forintos árért, akik ezt rendszeresen el is fogyasztották. Az 1. és 2. számú tanú az új pszichoaktív anyag vásárlásakor még nem töltötte be a 18. életévét, amiről az 1. számú tekintetében az I. rendű és a II. rendű terheltnek tudomása volt.

II.

[4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű és a II. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és a (2) bekezdés d) pontjára hivatkozással hatályon kívül helyezés, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

[5] Kifejtette, hogy számos tanú ellentétes tartalmú vallomást tett a nyomozó hatóság, majd a bíróság előtt a terhelt cselekvőségére vonatkozóan. Az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy észlelte az ellentmondásokat, valamint a vallomások hamis voltát, nem tette meg a szükséges és elengedhetetlen jogi lépéseket (eljárás felfüggesztése), ellenkezőleg, az ítéletet e tanúk vallomására alapította.

[6] A másodfokú bíróság szintén eljárási szabályt sértett akkor, amikor észlelte az ellentmondásokat, nem helyezte hatályon kívül az elsőfokú ítéletet.

[7] A hatályon kívül helyezés jogalapjaként a Be. 609. § (1) bekezdésére és a (2) bekezdés a) pontjára hivatkozott, mivel álláspontja szerint a bizonyítás törvényességére vonatkozó rendelkezéseket a vádemelés után megsértették.

[8] Anyagi jogi szabálysértésként kifogásolta azt, hogy az elsőfokú ítélet szerint az I. rendű és a II. rendű terhelt cselekménye súlyosabban minősül tekintettel arra, hogy a 18. életévét be nem töltött 1. és 2. számú tanú részére is történt haszonszerzés céljából új pszichoaktív anyag árusítása. Szerinte mindez nem megalapozott, nincs olyan bizonyíték, amelyből a bíróság ezt megállapíthatta volna.

[9] Ezért a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

[10] A Legfőbb Ügyészség BF.825/2022/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak tartotta.

[11] Kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítvány eljárási és anyagi jogi törvénysértésre hivatkozással ugyan, de valójában a bizonyítékok mikénti értékelését kifogásolja, ezen keresztül a tényállás megalapozottságát vitatja, jogi álláspontját az irányadó tényállásban megállapított tények vitatására alapítja, ami a törvényben kizárt.

[12] A jogerős ítélet – a másodfokú bíróság által kiegészített, helyesbített tényállás alapján – nem tartalmaz olyan ténymegállapítást, amely szerint az I. rendű és a II. rendű terhelt tisztában lett volna azzal, hogy a 2. számú tanú még nem töltötte be a 18. életévét az egyes vásárlások alkalmával. A jogerős ítélet ilyen ténymegállapítást csak az 1. számú tekintetében tartalmaz, ezzel kapcsolatban ugyanakkor a felülvizsgálati indítvány szintén a bizonyítékok értékelését sérelmezi, ezáltal pedig az irányadó tényállást támadja.

[13] Az irányadó tényálláshoz képest az eljáró bíróságok törvényesen állapították meg az I. rendű és a II. rendű terhelt bűnösségét, cselekményüket törvényesen minősítették.

[14] Ezért indítványozta, hogy a Kúria a Kisvárdai Járásbíróság 4.B.182/2019/47. számú és a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.297/2021/6. számú ítélete ellen az I. rendű és a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt utasítsa el.

III.

[15] Az I. rendű és a II. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[16] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[17] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[18] A Be. 659. § (1) bekezdése értelmében a jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[19] A védő a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját megjelölve kifogásolta, hogy a bíróság a terheltek cselekményét súlyosabban minősítette a fiatalkorúak vásárlásai miatt.

[20] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki törvénysértő büntetést.

[21] A Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint, az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek új pszichoaktív anyagot kínál, átad, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[22] Az irányadó tényállás egyértelműen rögzíti a következőket:

– Az I. rendű és a II. rendű terhelt által kiszolgált fogyasztói körhöz tartozott (mások mellett) az 1. számú tanú.

– Az I. rendű és a II. rendű terhelt 2017. novemberétől 2018. októberig értékesített heti rendszerességgel, összesen kb. 150 alkalommal új pszichoaktív anyagot pakettenként 1.000 forintos árért – mások mellett – az 1. számú tanúnak, aki(k) ezt el is fogyasztották.

– Az 1. számú tanú 2017. évben még nem töltötte be a 18. életévét, amiről az I. rendű és a II. rendű terheltnek az új pszichoaktív anyag eladásakor tudomása volt.

[23] Következésképpen a tényállás egyértelműen rögzíti, hogy az I. rendű és a II. rendű terheltnek felrótt magatartás kimeríti a Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetettét.

[24] Kétségtelen, hogy a tényállásban írt elkövetési magatartás mögött a bűnösség kérdésében elengedhetetlen a tudattartalom vizsgálata (alanyi oldal). Felülvizsgálatban a megállapított tényállás alapulvételével kell a jogi álláspontot vizsgálni, mivel a felülvizsgálat nem új tény megállapítását célozza (mint a perújítás), hanem az anyagi vagy eljárási jog esetleges hibás alkalmazásának kijavítását. Jelen ügyben az I. rendű és a II. rendű terhelttől az új pszichoaktív anyagot vásárló személy életkora és a kifejtett magatartás együttesen az, ami a felrótt bűncselekmény mögötti tudattartalom mibenlétét meghatározza.

[25] Ezen bűncselekmény kizárólag szándékosan követhető el. Az elkövető tudatának legalább eshetőlegesen ki kell terjednie az objektív tényállási elemeket megvalósító életbeli jelenségek fennállására, illetve a fennállásának a lehetőségére, így – jelen esetben – az új pszichoaktív anyagot átvevő személy életkorára és a cselekményét ezen körülményekbe legalább belenyugodva kell elkövetnie. Nem kell azonban tisztában lennie az új pszichoaktív anyagot átvevő személy pontos életkorával.

[26] Az elsőfokú bíróság pedig ténymegállapításának indokát is adta ítéletében: „Az pedig, hogy 18 év alattiak voltak a fogyasztók, tudniuk kellett a vádlottaknak, hiszen ugyanabba a középiskolába jártak Vaján, ahová az ő egyik rokonuk is járt, így tisztában kellett azzal lenniük, hogy egyikük sem töltötte be a nagykorúságot, legalább szándékuk eshetőlegesen át

kellett, hogy fogja annak tudatát, hogy a két fogyasztó 18 év alatti személy.” {Kisvárdai Járásbíróság 4.B.182/2019/47. számú ítélet [112] bekezdés}.

[27] Nem sértett tehát törvényt az eljárás bíróság, amikor az I. rendű és a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét társtettesként elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetében [Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont] is megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is. Miután a minősítés törvényes, és más anyagi jogszabálysértés sem történt, önmagában a törvényi keretek között kiszabott büntetés mértékét a Kúria nem vizsgálhatta.

[28] Az indítvány a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára hivatkozással a Be. 609. § (1) bekezdése szerinti és a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott relatív eljárási szabálysértést is állítja.

[29] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye eljárási szabálysértés miatt, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[30] A Be. 608. § (1) bekezdés a következő eljárási szabálysértéseket tekinti hatályon kívül helyezési oknak:

- a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen,
- az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt,
- a bíróság a hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárásra vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bíralt el,
- a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező,
- a bíróság a 492. § (1) bekezdés c)-d) és i) pontjában, valamint a (2) bekezdésében vagy az 567. § (1) bekezdés a)-b) és g) pontjában, valamint a (2) bekezdésben meghatározott valamely ok törvényt sértő megállapítása miatt az eljárást megszüntette,
- az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes,
- az ítélet szóbeli indokolása során elhangzott és az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el egymástól, és a fellebbezést az 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be vagy az eltérés az 584. § (2) bekezdése szerinti fellebbezés esetén a fellebbezéssel nem érintett cselekményre vonatkozik,
- az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában fogadta el, vagy az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el a vádirati tényállástól.

[31] A bizonyítás törvényességére vonatkozó rendelkezések megsértése nem alapozhat meg a Be. 608. § (1) bekezdés szerinti abszolút hatályon kívül helyezési okot. Másképpen szólva a bizonyítás esetleges hibája vagy hiányossága relatív eljárási szabálysértés, amely nem tartozik ebbe a kimerítően felsorolt, a felülvizsgálat alapjául szolgáló eljárási szabálysértések körébe, így nem képezik felülvizsgálat tárgyát.

[32] A Kúria megjegyzi, hogy az elsőfokú ítélet indokolása – az indítványban foglaltakkal ellentétben – kitér az egyes tanúvallomások ellentmondásosságára, illetve azok elfogadásának indokára is {Kisvárdai Járásbíróság 4.B.182/2019/47. számú ítélet [63], [66], [68], [71], [77] bekezdés}.

[33] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügyszózat határozatában megállapított tényállás az irányadó.

[34] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[35] Ezzel szemben a védő az indítványában a tényállás megalapozottságát vitatta, a bizonyítékok értékelését kifogásolta, amikor a tényállásban foglaltakkal ellentétes tényeket állított, miszerint az I. rendű és a II. rendű terheltnek nincs olyan rokona, aki a vajai középiskolába járt, és ismerné tanult, erre utaló bizonyíték az ügyiratban nem található, ezért a bíróság nem állapíthatta volna meg tényként azt, hogy tudták az életkorát.

[36] Erre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényi lehetőség, az indítvány e részében törvényben kizárt.

[37] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek felülvizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak, és a Kisvárdai Járásbíróság 4.B.182/2019/47. számú, illetőleg a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.297/2021/6. számú ítéletét az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

IV.

[38] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[39] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2023. február 7.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző